

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul „SOLIDARITĂȚII”, federala institutelor financiare românești.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Eica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săseșc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeașă, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-inf.), Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercuria), Cassa de păstrare, reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteii), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzain), Concordia (Gherla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coryneana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgetana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișorul, Hațegana, Insoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul, (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Riureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul-săseșc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Sylvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Tărnăveana, Timișana, Tibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tășnad) Zărândeana, Zlăgheana, Zorile.

Abonamentul:

pe 1 an K 80—, pe 1/2 an K 40—

Director și redactor responsabil:

CONSTANȚIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 40 fileri.

Sumarul:

Bilanțul „Victoriei”. — „România”, soc. anon. transilvăneană de asigurări. — Naționalizarea industriei și comerțului. — Dela „Banca gen. de asigurare”, acum „România”. — Proiect de decret-lege pentru reforma agrară. — Extras din ordonanța Nr. 21 și 25 modificată. — *Cronică*: Un sindicat al comercianților și industriașilor români. «Victoria». Congresul comercianților români. Stampilarea coroanelor. Reluarea treplată a circulației de bani la oficiile poștale. — *Bibliografie*: Calendarul «Asociațiunii» pe anul 1919.

Gătră onor. noștri abonați.

Scumpirea extraordinară și crescândă a hârtiei, a culegerii și a tipăririi revistei noastre ne silește și pe noi a urcă cu începere dela 1 Iulie a. c. costul abonamentului, pentru a putea face față cheltuielilor mari, ce o reclamă editarea acestui organ.

Costul abonamentului va fi cu începere dela 1 crt.: K 80— sau Lei 40— pe un an și K 40— sau Lei 20— pe 1/2 an.

Aducând aceasta la cunoștința abonaților noștri îi rugăm să nu ne lipsească nici în viitor de binevoitorul lor sprijin, pentru a putea susține mai departe unicul organ financiar-economic al Românilor de dincoace de Carpați.

Deschizându-se acum circulația de mandate poștale onor. abonați în restanță sunt rugați a ne asemna de urgență costul abonamentului la adresa Administrația «Revistei Economice» în Sibiu.

Bilanțul „Victoriei”.

Mai târziu ca de obicei, întârziere datorită situației excepționale în care s'a aflat Aradul până aproape în zilele trecute, fruntașul nostru institut «Victoria» din Arad își publică în numărul nostru de față bilanțul pe anul de gestiune 1918, al XXXI-lea an al existenței sale.

Bilanțul acesta are aceleași calități ca și bilanțurile ce ne-a prezentat acest institut de un șir de ani încoace. Licuiditatea din trecut este menținută. Activele momentan realizabile: cassa în numărar, monetele și capitalurile plasate la alte bănci, prezintă cifra de peste 16 1/4 milioane Coroane, arătând față de 1918 o creștere de peste 4 1/4 milioane. O creștere importantă de peste Cor. 4.800,000 arată Efectele publice, cari se cifrează cu respectabila sumă de K. 9.963,912—. Totalul activelor, cu toată reducerea, ce o arată unii rami de afaceri ca Escontul (dela 10.419,886— Cor. la 9.966,555—) și Impremuturile hipotecare (dela 2.006,515— Cor. la 1.633,209— Cor.) totuși se cifrează cu 41.927.449— Cor., arătând față de finea anului o creștere de 8 1/2 milioane Cor.

Dintre pasive sunt de remarcat Fondurile de rezervă, cari se urcă la peste 2.000,000 Cor., fără o rezervă specială pentru diferența de curs la efecte, de 200,000 Cor. creată din profitul anului 1918, cifre ce dovedesc deosebita sollicitudine, ce acest institut a dat dotațiunii rezervelor sale și a prevederii, ce conducerea o are pentru viitor.

O cifră impunătoare de 36.106,933— Cor. ce exprimă totodată marea încredere de care

se bucură «Victoria» la public, prezintă Depozitele spre fructificare, cari sunt în creștere față de 1917 cu circa Cor. 9 milioane.

Venitul brut al anului 1918 se urcă la Cor. 2.054,104— și este mai mare decât în anul precedent cu circa Cor. 250,000, iar profitul net, după detragerea tuturor cheltuielilor și a sumei de cor. 200,000, cu care s'a creat fondul special de rezervă pentru diferențe de curs la efecte, amintit mai sus, este de Cor. 381,728—, arătând față de 1917 o neînsemnată reducere.

De relevat mai sunt, din bilanțul «Victoriei», considerabilele rezerve latente de cari dispune acest institut: la realitățile proprii, evaluate abia cu rotund Cor. 569,000, la mobiliari (amortizat în întregime), la interese restante (arătate abia cu Cor. 35,807) etc., și cari, credem că le putem taxa fără teamă de exagerare, la cel puțin Cor. 2 milioane, cifră ce asigură dezvoltarea viitoare a fruntașului institut arădan și-l pune la adăpostul oricăror surprinse din viitor.

„România“

soc. anon. transilvăneană de asigurări.

După cum am anunțat la timpul său și după cum se poate vedea din circularul, ce-l publicăm la alt loc al acestei reviste, adunarea generală a băncii noastre de asigurare a schimbat firma instituției în «România», soc. anon. transilvăneană de asigurări.

A fost de sigur, o idee bună schimbarea numelui singurei noastre societăți de asigurări. Deja la înființarea ei, toată lumea simțea, că trebuie să i se dea o numire, care să redea caracterul curat național-românesc al acestei instituții. Atunci însă din cauza greutăților, ce le făceau întreprinderilor românești, tribunalele ungurești și oficiul de control al firmelor, aceasta nu s'a putut; a trebuit să ne mulțumim cu o firmă simplă și prea puțin grăitoare. Azi însă când împrejurările s'au schimbat, când societății noastre de asigurări, i se deschide un teren vast și fertil de activitate, când ea e singură societate cu adevărat românească de pe întreg cuprinsul patriei noastre, schimbarea numelui ei în unul mai potrivit, mai semnificativ — eră o necesitate. Numirea cea nouă e mai cuprinsătoare și de aici înainte «România» trebuie să însemneze nu numai prima și singura societate românească din Transilvania, ci și societatea națională a tuturor Românilor din toate provinciile, ce le locuiesc.

«România» de acum s'a înființat — cum se știe — în împrejurări destul de grele. Cei dintâi

doi ani ai activității sale au fost anii unei crize economice și financiare generale, iar cei următori au fost anii războiului mondial. Pe lângă aceste calamități, «România», în trecutul ei a avut să lupte și cu greutățile, pe cari i le cauză caracterul ei național-românesc și care o făceau odioasă organelor statului și străinilor de legea și limba noastră. Cu toate acestea — lucrând cu perseveranță și precauțiune — a isbutit să treacă peste piedecile, ce i se puneau și să-și creieze o bază solidă, sănătoasă. Nu prin mulțimea afacerilor s'a distins «România» noastră de azi, ci prin soliditatea lor. Aceasta ținută a ei, i-a făcut cu puțință să ajungă — după o activitate de șapte ani — la rezerve proprii de capital de cca Cor. 130,000 și la rezerve tehnice de premii, care prezintă un surplus de cca Cor. 150.000.— — În activele ei nu figurează de fel taxe, de achiziție și organizare, ca la alte societăți tinere. Toate au fost amortizate din beneficiul brut al anilor de afaceri.

Dar «România» intră acum în o nouă fază de dezvoltare. Înaintea ei — cum am arătat — acum stă deschis un teren de activitate vast și fertil, care se extinde până la cele mai extreme hotare ale ținuturilor locuite de poporul românesc. Pe acest mare câmp de activitate se prezintă, ca singura societate de asigurări înființată și susținută de sudoarea românească. În calea ei — sperăm — nu se vor mai ivi piedecile și greutățile din trecut. Fiind o întreprindere de utilitate publică, puterea statului nu mai are motiv să o perzecute și nimicească. Din contra trebuie să i dea tot concursul său, ca să-și poată îndeplini importanta misiune social-economică, ce-i este rezervată. — Poporul nostru, care se deșteaptă azi la o viață națională nouă, îi va da, desigur, tot concursul, în propriul său interes. Străinii, egal îndreptățiți cu poporul românesc, deasemenea nu vor mai avea motiv de repulsiune. Intre astfel de împrejurări, sperăm că pentru «România» se începe o eră nouă, care să aducă folos și spor.

Natural, publicul așteaptă acum ca «România» să desvoalte o activitate cu mult mai intensivă ca în trecut. Aceasta nu numai în interesul ei, ca societate comercială, ci și în interesul neamului și al patriei. Se începe acum munca cea mare de refaceri pe terenul economic. La această muncă, ale cărei rezultate vor trebui în continuu păzite și augmentate, «România» trebuie să se angajeze cu toate forțele de care dispune și pe cari le poate dezvoltă. Numai lucrând astfel, are îndreptățire să reclame pentru sine sprijinul obștesc. Lumea noastră românească i-l va da. Să și-l elupte!

Naționalizarea industriei și comerțului

O problemă din cele mai importante, ce așteaptă rezolvare și încă o rezolvare cât mai grabnică este naționalizarea industriei și comerțului din ținuturile românești dela noi alipite acum vechiului regat. Cât de importantă și urgentă este problema aceasta ne-o arată faptul, că din cele aproape jumătate mie de fabrici și uzine, aflătoare pe teritoriul Transilvaniei și Banatului, abia trei sunt românești. Un câmp larg stă deschis, în fața acestei constatări, statului, ca și inițiativei private. Și cu cât mai grabnic se va începe și se va duce la bun sfârșit acțiunea de naționalizare a întreprinderilor industriale și comerciale dela noi, cu atât mai curând va prinde rădăcini, mai adânci, pe plaiurile acestea noua stăpânire a poporului român, și se va consolida și sub raport economic România mare.

Se naște întrebarea, cum poate fi înlăptuită această naționalizare a întreprinderilor comerciale și industriale aflătoare azi încă în mâni străine, maghiare și germane?

Un răspuns din cele mai nimerite, la această întrebare ne dă dl. I. Constantinescu-Lucaciu în numărul ultim al revistei, «Economia Națională», răspuns ce merită a fi cunoscut în cercuri cât mai largi.

Cum o simplă confiscare a acestor întreprinderi industriale și comerciale, ca contrară dreptului ginților, este imposibilă, dl. Constantinescu-Lucaci, propune drept armă de luptă și cucerire: concurența, o concurență puternică, pe care o industrie și un comerț nou românesc, sub protecțiunea largă și neșovăitoare a unei legiferări binevoitoare a statului, ar face-o stabilimentelor industriale și comerciale străine deja existente la noi.

Și cum ar putea fi creată această concurență? După părerea autorului prin:

Inițiarea unei societăți pe acțiuni cu capital românesc de pretutindeni, condusă de ingineri și industriași destoinici, cu preferință din Ardeal, cari cunosc locurile și lumea de acolo mai bine, și care societate sub protegierea statului și beneficiind de un necondiționat sprijin al marilor bănci din Ardeal și din vechiul regat, să ia asupra-și inițiarea de industrii și lucrări tehnice în ținuturile noi desrobite. O astfel de societate, condusă de oameni energici și îndrăzneți și dispunând de fonduri largi și neprecupețite, poate face să nască, ca din pământ alături de industria germană sau ungurească, o industrie românească nouă, care începând, sub alte auspicii și sub pavăza unor legi de protecțiune, să facă, fără îndoială, ca fabricile germane sau ungurești să pălească, să se sdruncine. În fața unei industrii noi românești, care s'ar manifesta peste munți cu atâta dorință invincibilă de a trăi și, mai ales de a învinge, industria existentă germană sau ungurească,

va trebui să aleagă: 1) ori să dizolvă în noua societate românească, aducând ca aport social inventarul său întreg din acel moment; 2) ori lichidează.

Este adevărat că românii ardeleni au înființat o «Bancă centrală de industrie și comerț» cu sediul la Sibiu și cu un capital de 15 milioane coroane, și care are de scop «a iniția și finanța, dimpreună cu celelalte bănci, un șir întreg de industrii».

Ce poate face însă această bancă cu un capital de 15 milioane coroane, pentru a lupta cu o industrie străină, a cărei producție anuală trece de o sută milioane coroane, și care, judecând după această producție anuală, trebuie să aibe investit un capital de cel puțin un miliard de coroane?

Apoi, însăși această bancă nouă dela Sibiu își propune «a iniția și finanța, dimpreună cu celelalte bănci, un șir întreg de industrii».

Existau în Ardeal și în Banat în 1914, 148 institute de credit românești, cu un capital vărsat de 34.969.249 Coroane și un fond de rezervă de 11.132.017 Coroane. La aceste mijloace proprii de exploatare, probabil că mai dispuneau încă pe atâta de capitaluri rezultate din depuneri și diverse alte conturi creditoare. Dacă, sub administrația și terorismul maghiar, băncile noastre românești din Ardeal reușiseră să manipuleze în operațiuni de bancă, peste o sută milioane coroane, nu ne este greu să nădăjduim că în România mare puterea de viață a băncilor românești se va dubla, se va tripla. Este de dorit o solidarizare perfectă între aceste 148 bănci românești ce există în Transilvania și Banat. Am putea dori chiar realizarea unui sindicat între ele, — dacă nu fuziunea a celor mai mici în cele mai mari.

Băncile românești de peste munți ar putea să reprezinte în curând, o sumă de 200 milioane Coroane mijloace de exploatare proprii și străine.

Băncile din regat dispuneau, înainte de război, de un capital de peste 200 milioane lei (capital și fond de rezervă), în afară de băncile populare. Dacă la aceste două sute milioane socotim tot atâtea depozite primite și diverse alte solduri creditoare, putem mărturisi suma de peste 400 milioane, drept fond de manipulare al băncilor mari și mijlocii din regat. Judecând după dorința generală de astăzi a mai tuturor, băncilor de a-și mări capitalurile, precum și considerând afluența de numărar, care năpădește asupra băncilor, silindu-le pentru a primi depozite, să perceapă comision, necum a mai bonifica dobândă, ne face să credem că băncile din regat vor putea, după încheierea păcii, să dispună de peste 500 milioane lei, fonduri de exploatare generale.

Un sindicat în care ar intra marile bănci de peste munți și cele mai multe, credem, din băncile din regat ajutate de o subscripție publică, care, cu siguranță ar aduna o bună parte din numărul, care rătăcește azi pe piață, ar putea întreprinde naționalizarea in-

dustriei și comerțului, din Transilvania, Banat și Bucovina, înființarea unei industrii românești în Basarabia și refacerea industriei și comerțului, aproape omorât, din vechiul regat.

Numai sub forma unei întreprinderi mari, care să dispună de fondurile și sprijinul unanim al țării, se poate începe și realiza refacerea economică a țării-mume, și punerea în valoare a bogățiilor, ce ni le aduc Transilvania, Banatul, Bucovina și Basarabia.

Părerile de mai sus coincid, mare parte, cu preocupările recente ale cercurilor noastre financiare, în sânul cărora tocmai se plănuiește înființarea unei întreprinderi nouă menită a contribui la naționalizarea industriei și comerțului dela noi.

Dela „Banca gen. de asigurare“, acum „România“.

P. T.

Prin aceasta ne luăm voie a aduce la cunoștința onor. noștri clienți și onor. public, că adunarea generală ordinară a acționarilor noștri, ținută la 7 Iunie a. c. în Sibiu, a decis ca firma de până acum a societății noastre «Banca generală de asigurare», soc. pe acții, să se schimbe în «România» societate anonimă transilvăneană de asigurări. sau în limba franceză: «România», société anonyme transylvanienne des assurances; în limba germană «România» transsylvanische Aktiengesellschaft für Versicherungen și în limba maghiară: «România» erdélyi biztosító részvénytársaság.

Când Vă aducem aceasta schimbare la cunoștință și Vă anunțăm, că societatea noastră de azi înainte își va continua activitatea sub noua ei firmă, Vă rugăm să o onorați — ca și în trecut — de încrederea Dvoastre. Societatea «România», la rândul său, va căuta să satisfacă tot mai mult așteptările clienților ei și publicului, servindu-i prompt și în condițiunile cele mai avantajoase.

Deschizându-i-se un teren de activitate cu mult mai larg ca în trecut, «România» va nizuși să cultive toate ramurile de asigurări, reclamate de viața economică și socială modernă și astfel să devină o instituțiune de folos obstesc pentru toți cetățenii patriei noastre.

In speranța, că străduințele noastre vor fi onorate cu încrederea cuvenită, semnăm

cu toată stima:

„România“,

societate anonimă transilvăneană de asigurări.

Lăpădatu m. p.

Dr. Russu m. p.

Proiect de decret-lege pentru reforma agrară.

(Fine.)

CAPITOL IV.

Plătirea prețului de expropriere.

§. 32.

Plata prețului convenit proprietarului expropriat se va face în obligațiuni de răscumpărare a imobilelor, amortizabile în cel mult 50 ani și purtătoare de dobândă de 4% pe an.

Valoarea nominală este socotită la plată drept valoare reală. Obligațiunile vor fi vinculate pe 10 ani.

§. 33.

Plata prețului pentru fiecare proprietate se va face îndată ce va fi satorit definitiv prețul de expropriere și va fi preluată moșia. Arânda anticipată proprietarului de fostul arândator se va subtrage și se va reînapoia.

§. 34.

Pentru a ușura operațiunile de expropriere și împărțire a pământului, statul va pune la dispoziția băncii suma de 25 milioane Lei. Statul va garanta plățirea obligațiunilor de răscumpărare și va contribui cu 25% din prețul cumpărării imobilelor, la împărțirea cu pământ a celor lipsiți de mijloace suficiente ca să-și poată începe gospodăria. Asupra acestei contribuii va hotări din caz în caz comisiunea județană, respective Consiliul regnicolar. Totdeauna va contribui statul cu 25% a prețului de cumpărare la colonizări.

§. 35.

Proprietarul este îndatorat să-și ridice singur titlurile dela cassa băncii sau locurile de designate de acestea. Banca este datoare a înștiința pe proprietari în scrisoare recomandată despre asemnarea întâmplată.

§. 36.

La ridicarea titlurilor banca va cere dovada identității și a autorizației personale prin act public.

§. 37.

Dacă imobilul este împovărat banca va reținea tot prețul exproprierei și va aviza judecătoria de ocol ca autoritate de carte funduară, cerând seriarea pretensiunilor după normele legilor în vigoare. Interesele scadente dela ziua fixată în paragraful 33 revin proprietarului.

§. 38.

Orice acțiune de revendicare, urmăriri imobiliare sau de venite, precum și orice drepturi reale de pe imobile vor trece pe contravaloarea lor, schimbând această împrejurare competența judecăto-

riei. Imobilele expropriate vor fi trecute în baza hotărârilor executorii a comisiunilor județene sau a curților de apel și în virtutea legii fără orice alt document pe «Banca Agrară», libere de orice sarcini, taxe sau timbre. Sătenii împărtașiți cu pământ vor plăti însă timbrele și taxele de transcriere normate în legile în vigoare, atât după prețul imobilelor primite, cât și după restul prețului de cumpărare întăbulat în favorul băncii.

§. 39.

«Banca Agrară» nu va putea cere altă garanție pentru prețul imobilelor predate sătenilor decât răspunderea personală a celui împărtașit și asigurarea ipotecară prin imobilul predat.

CAPITOL V.

Indreptățirea și măsura împărtașirii și dispoziții de executare.

§. 40.

Pământurile expropriate se vor parcela în loturi de completare, loturi întregi și loturi de colonizare. Impărțirea pământurilor se va face tot prin comisiuni județene. Cei îndreptățiți în înțelesul §-ului 43, nemulțămiiți cu hotărârea comisiunii, asemenea și delegatul resortului de agricultură, vor avea drept de apel la Consiliul regnicolar, care va decide definitiv.

§. 41.

Loturile se vor fixa după capacitatea de muncă și după mijloacele de care dispun cei chemați a fi împărtașiți, după calitatea și prețul pământului și după împrejurările locale.

§. 42.

Este a se omite fiindcă redactarea lui s'a intervertit cu §. 34.

§. 43.

Vor fi împărtașiți țărani muncitori de pământ în ordinea următoare:

1. Acei capi de familie, servitori și muncitori agricoli, din partea locului, cari în ultimii 2 ani, socotiți dela ziua mobilizării lor și în timpul exproprierei au lucrat pe moșia expropriată și cari în război au devenit invalizi, dar împreună cu familiile lor sunt capabili a lucra pământul. Tot aici se înșiră familiile celor căzuți în război dacă împlinesc condițiile amintite.

2. Servitorii și muncitorii agricoli din partea locului, capi de familie, cari în ultimii 2 ani și în timpul exproprierei au muncit pe moșia expropriată, dacă au făcut serviciu militar în război, fără a fi devenit invalizi.

3. Toți capii de familie, cari în război au devenit invalizi, dar împreună cu familiile lor sunt capabili a munci pământul. Tot aici se înșiră văduvele și familiile celor căzuți în război.

4. Toți capii de familie, cari au făcut serviciul militar, fără a fi devenit invalizi.

5. Bărbații neînșurați, cari au devenit invalizi în război, dar cari sunt capabili a lucra pământul.

6. Bărbații neînșurați, cari au luat parte în război fără a fi devenit invalizi.

7. Familiile celor mobilizați prin ordinul Consiliului Dirigent.

8. Capii de familie, cari nu au luat parte în război.

9. Femeile văduve și despărțite.

10. Cei emigrați dacă s'au reîntors, respective familiile lor dacă nu au alt susținător.

11. Bărbații neînșurați, cari nu au făcut serviciu militar în decursul războiului.

Între aceia de o categorie au precădere cei ce familie mai mare, considerându-se de membri ai familiei toți susținuții de acelaș cap, respective singurul susținător al familiei, fără considerare că sunt consângeni, legitimi, adoptați sau ba.

§. 44.

Între cei înșirați în articolul precedent vor fi împărtașiți mai întâiu aceia cari nu au de loc sau au prea puțin pământ, dacă altfel întrunesc cerințele decretului-lege de față.

§. 45.

La orașe se vor împărți între muncitori pământuri potrivite pentru grădini și mici proprietăți, aplicându-se analog dispozițiile paragrafilor 40, 41, 42, 43, 44, întrucât se vor afla terenuri supuse exproprierei prin acest decret-lege.

§. 46.

Dacă după îndestulirea sătenilor va rămânea pământ disponibil, Consiliul regnicolar va avea dreptul să înființeze conform pct. 2 § 1 al acestui decret-lege noi proprietăți mijlocii ca ferme de model până la o întindere de 500 jug. cat. Vor avea precădere la optarea acestor fel de proprietăți cei cu pregătiri speciale sau cunoștințe practice probate.

§. 47.

La împărțirea terenului expropriat, vor concura locuitorii tuturor comunelor, cari după situația lor geografică sunt avizate la acel teren, fără considerare la împrejurarea că în a căreia hotar zace.

Pentru o mai bună arondare a hotarelor comunale și în scopul îndestulării cererilor îndreptățite, se vor putea face și schimburi. Asemenea proprietarului expropriat i-se va putea da restul scutit de expropriere în alt loc, dacă va oferi de bunăvoie moșia sa întreagă spre expropriere, sau îndestulirea cererilor îndreptățite a sătenilor va reclama exproprierea moșiei întregi și, fie în hotarul comunei, fie în altă parte se va afla teren disponibil.

§. 48.

La împărtașirea țăranilor muncitori de pământ se va ținea ținea seamă și de lipsurile de pășuni și păduri în comune.

§. 49.

Pășunile vor trece numai în proprietate comunală și nu va putea fi eschis nici un locuitor al comunei dela folosul lor chiar când nu ar avea pământ cultivabil.

§. 50.

Pământurile distribuite sătenilor nu se vor putea înstrăina prin acte între vii, nici împovăra, afară de pretensiunea «Băncii Agrare» până la 1 Ian. 1930.

§. 51.

Nu vor putea beneficia de pământ, nici de arânzi prealabile aceia, cari au comis acte de tradare împotriva statului român constatate de forurile judecătorești, apoi dezertorii și cei cari nu au urmat ordinul de chemare, acei cari în timpul revoluției au omorât, jefuit sau furat și nu au restituit obiectele înstrăinate sau dețin și azi obiecte, cari formează proprietatea statului. Mai departe, alienații, interzișii și aceia cari sunt puși sub curatelă sau tutelă prelungită pentru prădare (risipă), în sfârșit acei despre cari procurorul regesc, în înțelegere cu forurile administrative, va fi stabilit că vagabondează fără lucru, aceia cari au apelat sau recurat de repețite ori, fiind respinși cu apelate sau recurse nemotivate în decursul procedurii de expropriere, aceia pe cari comisia județeană cu două din trei părți de voturi li va afla de nevrednici de a fi împărțâșiți cu pământ. Comisiunea județeană totdeauna va hotărî cu vot secret asupra vredniciei celor cari vor să fie împărțâșiți de câteori vor cere cel puțin 2 membrii ai comisiei. Contra hotărîrii comisiei județene este admis recursul la Consiliul regnicolar în termen de 8 zile.

§. 52.

Toate actele și transmisiunile fără nici o excepție, privitor la expropriere, precum și toate actele judiciare și extrajudiciare făcute în executarea dispozițiilor privitoare la expropriere a acestui decret-lege sunt scutite de orice taxe și timbre. Actele și transmisiunile, actele judiciare și extrajudiciare făcute în scopul împărțirii pământului vor rămânea și pe mai departe supuse la taxele și timbrele legale.

§. 53.

Instrucțiunile și regulamentul de aplicare întocmit de resortul de agricultură vor completa și lămurii în amănunte dispozițiunile prevăzute în acest decret-lege. Toate legile și regulamentele contrare decretului-lege de față sunt și rămân abrogate.

§. 54.

Acest decret-lege va fi supus ratificării ulterioare a corpurilor legiuitoare a României întregite

§. 55.

Șefii resorturilor de agricultură, finanțe și justiție sunt însărcinați cu ducerea la îndeplinire a prezentului decret-lege.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25 modificată,

a Comandamentului trupelor din Transilvania.

Vor fi considerați ca infractari: acei cari fără rea credință prin localuri publice gări, trenuri, pe străzi etc. vor comunica, colportă, comentă în orice chip șitiri fie adevărate fie imagine sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare sau orice chestiuni privitoare la armata română, 2 Aceasta infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei. Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scop de a spiona sau tradă, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare pe timp de războiu.

CRONICĂ.

Un sindicat al comercianților și industriașilor români a luat ființă nu de mult în Arad, pentru județele Arad, Cenad și Bichiș, în scopul ocrotirii intereselor comerțului și industriei românești. Sindicatul stă în strânsă legătură cu fruntașul nostru institut «Victoria» din Arad, prin mijlocirea și cu ajutorul căreia se vor face afacerile comerciale și industriale ale sindicatului.

Biroul sindicatului este compus cum urmează: prezident: Ioan Moldovan; secretar I: George Pap; secretar II: George Nichin; secretar comercial: Titu Oprea și cashier George Stefu.

*
„Victoria”, institut de credit și economii în Arad, și-a ținut adunarea generală la 29 Iunie 1919. Dividenda a fost fixată cu 10% sau K 20 de cupon, plătită imediat după adunarea generală.

*
Stampilarea coroanelor. Conform unui comunicat al Resortului de finanțe stampilarea coroanelor, în curgere, se va încheia necondiționat la 10 crt. la orele 6 p. m. O prolongire a acestui termen nu va avea loc. Svonurile ce circulă în public în privința aceasta sunt lipsite de temei.

In sensul unei ordonanțe întregitoare a Resortului finanțelor sunt admise la stampilare, acum ulterior și bancnotele à K 20 ediția a II și cele de K 10.000—

*
Congresul comercianților români. Un comitet de inițiativă compus din cercurile comercianților sibieni a convocat pe zilele de 12 și 13 crt. un congres al comercianților români la Sibiu. Scopul este cunoașterea situației comercianților români și a trebuințelor lor din diferite ținuturi și organizarea comercianților

români în o mare uniune, chemată a da îndrumări nouă comerциului românesc dela noi.

Congresul se ține în sala festivă a «Asociațiunii» și are următorul program:

1. Procurarea informațiilor asupra stării comerциului în diferite ținuturi.

2. Inițierea unei «Asociațiuni a comercianților români».

3. Desbaterea măsurilor ce sunt de luat pentru apărarea comerциului național român.

4. Căutarea posibilităților de a intra în legătură cu străinătatea.

5. Armonizarea intereselor patronilor cu ale angajaților comerciali.

6. Eventuale propuneri.

Reluarea treptată a circulației de bani la oficiile poștale. Incepând cu 1 Iulie a. c. se reia serviciul de mandate poștale, recuvrimente și scrisori recomandate cu ramburs până la 500 Cor. deocamdată în relația dintre următoarele oficii: Abrud, Blaj, Bistrița, Brașov, 1 și 2, Dej, Deva, Dicioșanmărtin, Făgăraș, Alba-Iulia, Chezdi-Oșorheiu, Cluj 1, Târgu-Murăș, Mediaș, Aiud, Sibiu 1, Năsăud, Petroșeni, Sighișoara, Sepsiszentgyörgy, Reghinul-Săsesc, Sebeșul-Săsesc, Orăștie, Turda, Hunedoara, Ocna-Sibiului, Oradea-Mare, 1 și 2, Beiuș, Baia-Mare, Careii-Mari, Sătmăr 1 și 2, Șimleul-Silvaniei, Zălau, Sighetul-Marmației, 1, Ermihályfalva, Marghita, Vascău, Tășnad, Șomcuta Mare, Jibău, Crasna.

Costul unui formular de mandat este de 10 fileri, iar taxele ce se percep pentru valoarea mandatului sunt: până la 100 Cor. câte 25 fileri, de fiecare 25 Cor. sau fracțiune de 25 Cor. iar dela 100 Cor. până la 500 Cor. câte 50 fileri de fiecare 100 Cor. sau fracțiune de 100 Cor.

Nu se admite nici o corespondență scrisă pe cartonul mandatului, deasemenea este interzisă subtragerea unor cuvinte, ori litere. Adresa expeditorului să fie lămurit scrisă spre a aviza în caz când plata nu s'ar putea face. Director central al poștelor: **Maior.**

BIBLIOGRAFIE.

Calendarul Asociațiunii pe anul 1919. Revoluția ce a izbucnit în Ungaria la începutul lunii Noiembrie 1918, a zădărnicit scoaterea la timp a «Calendarului Asociațiunii», așa cum se plănuiise pentru împrejurările obișnuite înainte de revoluție.

Cursul fericit, ce au luat apoi lucrurile în țară, marea adunare Națională dela Alba-Iulia, unirea noastră cu România și, apoi, rând pe rând, ocuparea Ardealului din partea Trupelor române, începutul nostru de organizare, în frunte cu Consiliul Dirigent și în legătură cu evenimentele (întâmplările), ce au urmat zi de zi, — ne-au dat îndemnul să schimbăm din temelie partea așa numită pentru «*învățătură și*

petrecre» a Calendarului și să o împodobim cu icoane cât mai potrivite nouelor împrejurări. Așa, că acest Calendar, în felul cum se prezintă, este la noi singurul Calendar pe anul 1919, care corăspunde întru toate stării lucrărilor dela sfârșitul anului 1918, când aveă să fie tipărit și împărțit.

Prin urmare acest calendar merită să fie cetit de toți știutori de carte și apoi păstrat pentru familie, ca o carte, în care sunt însemnate cele mai de seamă întâmplări cu privire la trecutul și prezentul poporului nostru, în legătură cu schimbările mari ce s'au produs în viața națională.

În calendarul din anul acesta, «Asociațiunea» dă membrilor săi și, în genere, poporului nostru mai mult decât un calendar: o carte din cele mai folositoare pentru împrejurările de față și viitoare.

Calendarul cuprinde, — afară de partea calendaristică, afacerile de poșta și telegraful, taxele și timbrele, târgurile din Ungaria și Transilvania, — un material ales, proză și poezii și număroase icoane.

Calendarul se poate procura dela Biroul Asociațiunii str. Șaguna Nr. 6, în Sibiu, cu 2 coroane exemplarul, împreună cu porto poștal; iar pentru recomandație 50 fil.

Librăriilor și altor vânzători se dă rabatul convenit.

Ceice au și alte afaceri la Sibiu, pot ridica direct calendarul dela Biroul «Asociațiunii». Sibiu Str. Șaguna Nr. 6.

„TIMIȘIANA”,

institut de credit și economii, soc. pe acții în Timișoara.

Aviz.

La depunerile spre fructificare, după cari s'm plătit 3% interese, începând cu 1 Iunie 1919 reducem interesele la 2 $\frac{1}{2}$ %.

Timișoara, la 26 Iunie 1919.

Direcțiunea.

„FURNICA”,

::: casă de economii, societate pe acții în Făgăraș. :::

Concurs.

Pentru ocuparea postului de **Contabil** la «Furnica», casă de economii, societate pe acții în Făgăraș se escrie concurs.

Doritorii de a ocupa acest post sunt rugați a-și înainta în scris ofertele, precum și pretensiunile de salariu.

Făgăraș, în 15 Iunie 1919.

3-3

Direcțiunea.

„VICTORIA“

institut de credit și economii, societate pe acții în Arad

Activa.		Contul Bilanț la 31 Decembrie 1918.		Pasiva.	
		K	f		K f
Casa în numărăr	4.349,499-63			Capital societar 12,500 acții à Cor. 200	2.500 000-—
Monete	44,321-02	4.393,820-65		Fond general de rezervă	1.000,000-—
Capital elocată la alte bănci		12 007,906-49		Fond special de rezervă	1.008,312-36
Cambii		9.966,555-10		Fond pentru diferența de curs la efecte create din venitul curat al an. 1918	200,000-—
Imprumuturi hipotecare		1.633,209-—		Fond de dare	35,000-—
Imprumuturi în Cont-Curent cu acoperire și pe efecte și arânda Șicula		3.319,416-22		Fond de pensuni	437,276-—
Avansuri pe efecte		38,644-—		Depuneri spre fructificare	36.106,933-90
Efecte proprii		9.963,012-50		Depozite de cassa	5,076-48
Realități proprii:				Contribuție la depuneri	54,637-66
Casele institut. din Arad calea Arh. Iosif Nr. 1 și 2	350,000-—			Creditori	4,010-—
Casa institutului filiala din Chișineu	45,000-—			Dividendă neridicată	24,616-—
Casa institutului filiala Șiria	14,000-—			Interese transitoare anticipate	169,259-16
Casa institutului filiala din Boroșineu	60,000-—			Profit transpus din anul trecut	58,830-95
Realități cumpărate la licitație publică de vânzare	100,078-62	569,078-62		Profit curat	522,897-09
Mobilier amortizat				După detragerea fondului creiat din profitul net	
Interese transitoare restante		358,070-02		pt. diferența de curs	200,000-—
		41.927,449-60			322,897-09
					381,728-04
					41.927,449-60

Debit.		Contul Profit și Perdere.		Credit.	
		K	f		K f
Interese pentru depuneri spre fructificare	1 052,720-03			Venitul transpus din anul trecut	58,830-95
Spese:				Interese:	
Salare	72,042-18			dela cambii	671,899-78
Bani de cvartir	21,629-30			dela împrumuturi hipotecare	138,624-56
Imprumuturi, diverse plăți și spese de birou	106,619-56			dela avansuri pe efecte	2,649-17
Porto postal	6.035-91			dela capitale elocate la alte bănci	465,920-38
Chirie	7,800-—			dela efecte proprii	355,407-64
Marce de prezență	3,600-—			dela împrumuturi în Cont-Curent	200,360-76
Contribuție	96,657-24			Provizii și alte venituri	148,574-73
Dare după interese de depuneri 10%	105,272-—	201,929-24		Chirii	11,836-39
Amortizare:					
Dotarea din venitul curat pentru creiarea fondului pentru diferența de curs la efecte	200,000-—				
Venit transpus din anul trecut	58,830-95				
Profit curat	522,897-09				
După detragerea fond. creiat din prof. net					
pt. diferența de curs	200.000-—	322,897-09	381,728-04		
		2.054,104-36			2.054,104-36

Arad, la 31 Decembrie 1918.

Sava Raicu m. p., director executiv.

Ilie Papp m. p., șef-contabil.

DIRECȚIUNEA:

Mihaiu Veliciu m. p. președinte.

Roman R. Ciorogariu m. p., v.-președinte.

Dr. Aurel Demian m. p.

Dr. Nicolae Cioclan m. p.

Petru Truția m. p.

Traian Vașian m. p.

Axente Secula m. p.

Dr. Stefan C. Pop m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele institutului.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Dr. Sever Ispravnic m. p., președinte.

Dr. Cornel Ardelean m. p.

Procopiu Givulescu m. p.

Dr. Ioan Nemet m. p.